

מדריך הורים לבטיחות ילדים ברשת

הקדמה

רשת האינטרנט היא מקור הנאה גדולה לילדים. ישנם ברשת מספר עצום של אתרים איכותיים ומעניינים, חדרי דיונים בנושאים מסקרנים, מאמרים, תמונות, משחקים ועוד פעילויות רבות ומהנות. הבעיה בפעילות באינטרנט, כמו בהרבה תחומים אחרים, היא שלא תמיד ניתן לדעת מתי עוברים הילדים לפעילות שעלולה לגרום להם נזק.

כמו בכל תחום אחר בו אתם מלווים את ילדכם, ומלמדים אותם להבחין בין פעילות חיובית לבין פעילויות שלילית, כך גם באינטרנט צריך ללוות ולהסביר.

הערה חשובה: הורים רבים עשויים לטעון כי אין הם מבינים דבר וחצי דבר באינטרנט. להורים אלה צריך להגיד – אין צורך להיבהל. שיתוף פעולה עם ילדיכם הוא אחד הדרכים ללמוד את התחום. האינטרנט איננו מסובך להבנה ואין צורך להיות עכברי אינטרנט כדי להבחין בין טוב לרע בתחום זה.

כמו כן, פיקוח על ילדים באינטרנט עלול להיתפס כחדירה לפרטיות הילדים. ישנן דעות רבות בעד ונגד בנושא זה. בכל אופן, מומחי אינטרנט המודעים לסכנות בתחום, טוענים כי מומלץ לפקח על פעילות הילדים, מה גם, שאם הילדים מסתבכים, האחריות כמובן נופלת עליכם – ההורים.

רקע

ישנם עבריינים וגופים המשקיעים משאבים ומרץ רב בניסיון לפגוע בילדים באמצעות רשת האינטרנט. פגיעה יכולה להיות על רקע:

- **מיני** – עברייני מין פעילים ברשת במטרה ליצור קשר עם ילדים, על מנת לפתות אותם לכדי מפגש לצורך ניצול מיני.
- **פלילי** – באינטרנט פעילות קבוצות של עברייני רשת (האקרים, קרקרים) הפורצים למחשבי חברות וגופים ממשלתיים וגורמים להשחתה ודליפות מידע. עבריינים אלה יכולים לנסות לגייס את ילדיכם לביצוע משימות "נועזות". המשטרה שלא כבעבר, החלה להתייחס בקשיחות לעבריינים מסוג זה (בישראל נחקק חוק המתייחס לעברייני מחשב בחומרה רבה והוקמה יחידה מיוחדת לנושא).
- **לאומני** – קבוצות או אנשים הרואים בילדים אמצעים להשגת מטרות לאומניות.

ישנן שני סוגי פגיעות אפשריות:

פגיעה נפשית: פגיעה הנוצרת באמצעות קשר או חשיפה לחומרים באינטרנט היוצרים תחושה של השפלה, ביזוי וכו' וגורמים לילדים פגיעה נפשית-רגשית. באינטרנט ישנם תכנים פורנוגרפיים, אנטישמיים, חתרניים, מידע על כתות מסוכנות וכו' היכולים לגרום לנזק.

נזק נפשי נוסף יכול להיגרם כתוצאה מהתמכרות לגלישה באינטרנט, שיש להתייחס אליה כאל התמכרות לכל דבר, ולהיעזר בגורמים חינוכיים מתאימים בבית הספר לטיפול בבעיה.

פגיעה פיזית: פגיעה על ידי פגישה פנים אל פנים בין העבריינים לילדים שהקשר הראשוני ביניהם נוצר באינטרנט.

פיתוי הילדים היא הטכניקה הנפוצה ביותר ברשת. הפיתוי נעשה באמצעות הפגנת תשומת לב, פנייה אל הרגש, טוב לב ואף הצעת מתנות. גופים ויחידים משקיעים משאבים רבים של זמן וכסף לרכישת אמון, הם מקשיבים ומזדהים עם הבעיות של הילדים, מעודכנים במוזיקה שילדים שומעים, בקיאים בתחביבים וב"מה שהולך", ובאופן הדרגתי מנמיכים עכבות ורוכשים את אמון הילדים עד להצעה ליצירת קשר פיזי.

עברייני מין עלולים לפנות לילדים ישירות באמצעות הקונטקסט המיני, זוהי צורת פיתוי שלרוע המזל נפוצה ברשת. ילדים הם בעלי סקרנות לתחום המין ולרב מעוניינים בחומרים הקשורים במין. הם עלולים מסיבות שונות לשאוף ליצור מערכות יחסים מחוץ לגבולות המשפחה מתוך סקרנות וללא בקרה – עברייני מין ברשת מכוונים עצמם אל ילדים אלה. הילדים מצד שני, לא תמיד מבינים את ההקשר המלא של הפנייה אליהם.

מהם הסימנים לכך שילדך נמצא בסכנה?

• **ילדכם מבלה זמן רב בגלישה – במיוחד בשעות הלילה.**
רב הילדים הנופלים קורבן לעברייני רשת מבליים זמן רב בגלישה, בעיקר בחדרי שיחות (Chat Rooms – אתרים ברשת בהם ניתן להשתתף בשיחה ציבורית או פרטית בנושאים שונים, השיחה מתבצעת באמצעות הקלדה). חדרי השיחה מספקים למבקרים ריגוש של שיחות עם אנשים תחת אנונימיות. למרות שגלישה עשויה להיות חוויה חיובית מומלץ להגביל את זמן הגלישה. שעות הערב הן השעות המסוכנות ברשת במבחינה מינית. פושעי מין מנצלים שעות פנויות אלה לאיתור ופיתוי ילדים.

• **מצאתם חומר פורנוגרפי במחשב של ילדכם.**
עברייני מין עלולים לפתות ילדים על ידי משלוח חומר פורנוגרפי כאמצעי לפתיחת שיחה בנושא. התמונות משמשות כדי להראות לילד שיחסי מין בין מבוגר וילד הם עניין נורמאלי לכל דבר. הורים צריכים להיות מודעים לכך שילדים מתביאים את החומרים הפורנוגרפיים על דיסקטים, תקליטורים או בהגנה תחת סיסמא, בעיקר אם המחשב נמצא בשימוש של כמה מבני הבית.

● **ילדכם מקבל שיחות טלפון ארוכות ממבוגר או מבצע שיחות מחוץ לאזור החיוג למספר שאינכם מזהים.**

עברייני רשת שואפים לעבור מחדר השיחות הווירטואלי באינטרנט לשיחת טלפון עם הילד. שיחות אלה מהוות אמצעי ריגוש עבורם, בנוסף לשיחות ינסו קבוע פגישה עם הילד. אם העברייני נתקל בילד הססן שאינו מוכן לספק בקלות פרטים מזהים (מספר טלפון...), הם עלולים להציע לילד להתקשר בשיחת גוביינא שאותה לא יכולים הורים לזהות – אך העבריינים יכולים לזהות דרכה את מספר הטלפון בבית הילד.

● **ילדכם מקבל בדואר חבילה או מתנה ממשוה שאינכם מכירים.**
שליחת מכתבים, תמונות וכל צורה אחרת של מתנות הן אמצעי פיתוי מקובל. ידוע על עבריינים ששלחו כרטיסי טיסה לילדים על מנת להיפגש אתם.

● **ילדכם מכבה את המסך או משנה את מה שמוצג עליו כאשר אתם נכנסים לחדרו.**
ילדים הנמצאים בעת שיחה על רקע מיני או בעת צפייה בחומר פורנוגרפי לא יהיו מעוניינים שתדעו על כך. כאשר הורים נכנסים לחדר "קופצים" מייד הילדים לשנות את המוצג על המסך.

● **ילדכם מתבודד מהמשפחה.**
עברייני מין ינצלו נקודות מחלוקת משפחתית כדאי ליצור חציצה בין הילד למשפחה. הם יגזימו וידגישו כל בעיה משפחתית קטנה המציקה לילד, לכדי בעיה גדולה. ילדים עשויים גם להתבודד מהמשפחה לאחר שהיו קורבנות לניצול מיני.

● **ילדכם משתמשים בחשבון אינטרנט השייך למישהו אחר.**
אפילו אם אינכם מנויים על שירות אינטרנט כלשהו, ילדכם יכול להשתמש בשירותים כאלה בספרייה או בבתי חברים. עברייני רשת עלולים לתת לילדכם גישה לחשבון שלהם כדי להוריד חששות מבזבוז כסף של ההורים.

מה עליכם לעשות במקרה בו אתם חושדים כי ילדכם מתקשר עם עבריינים?

- נסו לשוחח עם ילדכם בפתחות על הנושא. הבהירו להם את הסכנות הכרוכות בו. שיחה פתוחה היא הדרך הטובה ביותר לנסות לפתור בעיות.
- נסו לראות מה מאחסנים ילדכם במחשב. אם אינכם יודעים כיצד לבדוק זאת, התייעצו עם שכן, חבר או מישהו שיכול לעזור.
- הפכו את מספר הטלפון שלכם לבלתי מזוהה. ניתן לבקש שירות זה מבזק.
- נסו להשתמש בשירות *42 (צלצל למספר האחרון שצלצל אליכם) או לבצע חיוג חוזר לשיחה אחרונה אותה ביצע ילדכם. ניתן גם לרכוש שירות שיחה מזוהה או לבקש פרוט שיחות מחברת בזק או מחברת הטלפון הסלולארי.
- נסו לעקוב אחר כל צורות ההתקשרות ה"חיה" של ילדכם (חדרי שיחות, דואר אלקטרוני, שירות הודעות מיידיות...). מי שמעוניין לפתות ילדים באינטרנט חייב להתחיל את המהלך באמצעות שירותים אלה.

- אם אחד מהמצבים הבאים מתרחש, צרו קשר עם יועץ חינוכי בבית הספר או לחליפין במקרים חמורים יותר, היעזרו במשטרה:
  1. ילדכם או מישהו אחר בבית מקבל חומר פורנוגרפי באינטרנט.
  2. ילדכם מחוזר מינית או בדרך אחרת על ידי מישהו היודע כי גילו הוא פחות מ-18 שנים.
  3. ילדכם מקבל חומר פורנוגרפי ממשהו היודע כי גילו פחות מ-18 שנים.

אם אחד ממקרים אלה מתרחש, שימרו על המחשב מכובה, כדי לשמור על ראיות שישמשו את המשטרה לאיתור העבריינים.

מה ניתן לעשות כדי למזער את הסיכוי לפיתוי באינטרנט?

- שוחחו והסבירו לילדכם על הסכנות הפוטנציאליות ברשת.
- בלו זמן עם ילדכם בגלישה ברשת. בקשו מהם ללמד אתכם על האתרים החביבים עליהם ברשת.
- מקמו את המחשב בחדר מרכזי בבית ולא בחדר השינה של הילדים. קשה לפתות ילדים כאשר מסך המחשב חשוף לשאר חברי המשפחה.
- השתמשו בתוכנות מיוחדות לפיקוח על הגלישה (parental control). תוכנות אלו מסננות אתרים ומסרים מסוכנים וחוסמות את הגישה אליהם. ניתן להוריד תוכנות כאלה במקומות שונים ברשת (תוכלו לעיין ברשימה בסוף המדריך), או לקבל אותן מספק שירות האינטרנט.
- עקבו במיוחד אחרי השיחות בחדרי השיחות (צ'טים). חדרי שיחות יכולים להיות מקום נפלא להחלפת דעות ויצירת קשרים, אך הם גם המקום בו משחרים עבריינים לטרף.
- עקבו אחר חשבון האינטרנט והדואר האלקטרוני של ילדכם. שימו לב גם לדברי הדואר המגיעים אליהם.
- בררו איזה תוכנות הגנה מופעלות במקומות אחרים בהם גולש ילדכם. ספריית בית הספר, הספרייה הציבורית, בתי חברים, במחשבים מחוץ לבית בהם יכול להיווצר קשר בין ילדכם לבין עבריינים.
- גם אם ילדכם השתתף בפעילות בעלת הקשר עברייני ברשת, אל תטילו את האחריות עליו – הוא אינו אשם. ילדכם הוא קורבן לעברייני רשת.

הסבירו לילדכם:

1. לעולם לא להיות מעורבים בפגישת פנים אל פנים עם מישהו אותו פגשו באינטרנט, ללא אישור שלכם.
2. לא לספק באינטרנט מידע מזהה כגון: שם, משפחה, כתובת, טלפון וכו'.
3. לא להעביר תמונות באינטרנט למישהו שאינו מוכר להם אישית.
4. לא לקבל אל המחשב שלהם חומר ממקור בלתי ידוע. חומר זה יכול לכלול בתוכו חומר פורנוגרפי או חומר אחר שמטרתו פיתוי.
5. לא לענות להודעה או דואר אלקטרוני שיכול להתפרש כהצעה לקשר מיני, השפלה, גסות או ביזוי.
6. להזהיר את ילדכם שמה שנאמר להם ברשת - אינו תמיד נכון.

הגדרות פרטיות בפייסבוק (כפי שהועבר בהרצאה).

א. כניסה לפייסבוק ע"י שם משתמש (כתובת דוא"ל) וסיסמה. כפי שהוסבר בהרצאה מומלץ להשתמש בסיסמה המשלבת אות, מספר וסימן ובאורך של 8 תווים או יותר. לדוגמא: 1qaz2wsx%.

» עברית (US English) Español (Brasil Portuguese) Français (France) Deutsch Italiano العربية (السعودية) 中文(简体)

טלפון נייד • אתר חברים • תגים • קריירה • אודות • פרסום • מפתחים • פרטיות • תנאים • עזרה

Facebook © 2010

ב. כניסה לחשבון ⇐ הגדרות פרטיות:

ג. בהגדרות הפרטיות יש לבחור באפשרות – חברים בלבד או התאמה אישית:

facebook חיפוש

דף הבית פרופיל איתור חברים חשבון

בחר את הגדרות הפרטיות שלך

פרטי מדריך בסיסי
 בכדי לעזור לחברים אמיתיים שלך למצוא אותך, מידע בסיסי נראה לכולם. אנו גם מציעים הגדרות בסיסיות של הצגת עיר מגורים ותחביבים בכדי שחבריך יוכלו למצוא אותך. תצוגת הגדרות

שיתוף בפייסבוק

אחרים	חברים בלבד	חברים של חברים	כולם
☐	☐	☐	הסטטוס, התמונות והפרסומים שלי
☐	☐	☐	ביוגרפיה וציטוטים מובחרים
☐	☐	☐	משפחה ומערכות יחסים
☐	☐	☐	תמונות וסרטונים שבהם אני מתייג
☐	☐	☐	השקפות פוליטיות ודתיות
☐	☐	☐	תאריך לידה
☐	☐	☐	אפשר תגובות בפרסומים
☐	☐	☐	Email addresses and IM
☐	☐	☐	מספרי טלפון וכתובת
☐	☐	☒	אפשר לחברים של אנשים שמתוייגים בתמונות ובפרסומים שלי לצפות בהם.

התאמה אישית של הגדרות

החל הגדרות אלה

כולם
 חברים של חברים
חברים בלבד
 מומלצת
 התאמה אישית

ד. במידה ובוחרים בהתאמה אישית ניתן להיכנס להתאמה אישית של הגדרות

facebook חיפוש

דף הבית פרופיל איתור חברים חשבון

בחר את הגדרות הפרטיות שלך

פרטי מדריך בסיסי
 בכדי לעזור לחברים אמיתיים שלך למצוא אותך, מידע בסיסי נראה לכולם. אנו גם מציעים הגדרות בסיסיות של הצגת עיר מגורים ותחביבים בכדי שחבריך יוכלו למצוא אותך. תצוגת הגדרות

שיתוף בפייסבוק

אחרים	חברים בלבד	חברים של חברים	כולם
☐	☐	☐	הסטטוס, התמונות והפרסומים שלי
☐	☐	☐	ביוגרפיה וציטוטים מובחרים
☐	☐	☐	משפחה ומערכות יחסים
☐	☐	☐	תמונות וסרטונים שבהם אני מתייג
☐	☐	☐	השקפות פוליטיות ודתיות
☐	☐	☐	תאריך לידה
☐	☐	☐	אפשר תגובות בפרסומים
☐	☐	☐	Email addresses and IM
☐	☐	☐	מספרי טלפון וכתובת

זוהי ההגדרה הנוכחית שלך.

התאמה אישית של הגדרות

כולם
 חברים של חברים
 חברים בלבד
 מומלצת
התאמה אישית

ה. בהתאמה אישית של הגדרות ניתן לקבוע את הגדרות הפרטיות לכל נושא :

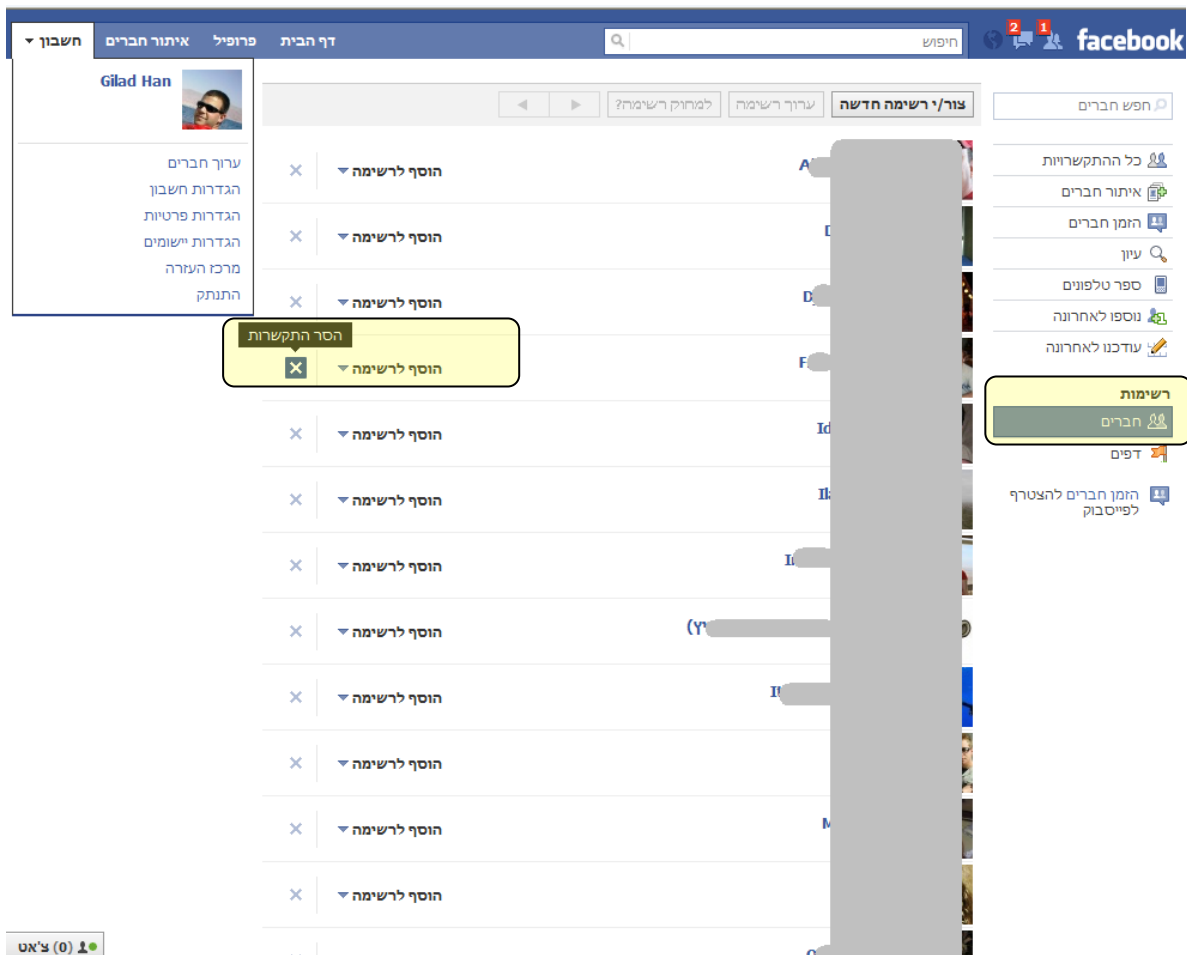
The screenshot shows the Facebook privacy settings page for 'בחר את הגדרות הפרטיות שלך'. A yellow box highlights the 'תצוגה מקדימה של הפרופיל שלי...' dropdown menu, which is open to show options: 'כולם', 'חברים של חברים', 'חברים בלבד', and 'התאמה אישית/עריכה'. Below the menu, various privacy settings are listed with their current status (e.g., 'רק אני', 'חברים בלבד').

This screenshot shows the same Facebook privacy settings page, but with a detailed view of the 'התאמה אישית של פרטיות' dialog box highlighted in yellow. The dialog box contains a 'הפוך לגלוי לי:' checkbox, a 'הסתר זאת מ-' dropdown menu (set to 'רק אני'), and a text input field. Below the input field are 'שמור הגדרה' and 'ביטול' buttons. The background shows the same list of privacy settings as the previous screenshot.

1. ניתן לערוך ולקבוע מי החברים שלך בפייסבוק. במידה והוספת מישהו שאתה לא מכיר באופן אישי מומלץ להסיר מרשימת החברים. כניסה לחשבון ← ערוך חברים :

2. הצגת כל החברים הרשומים בפייסבוק שלך. במידה ורוצים להסיר חבר מרשימת החברים לוחצים על ה - X (הסר התקשרות) ליד שמו של אותו חבר :

יש לזכור כי ישנן הגדרות רבות נוספות אותם ניתן לקבוע, לרבות הגדרות של אלבומי התמונות, רמת החשיפה של כל אלבום כולל אלבום תמונות הפרופיל. כמו כן ניתן לערוך את הגדרות החיפוש: מי יכול לחפש ולמצוא אותך בחיפוש בפייסבוק, קשר אם תוכנות למסרים מידיים, קבוצות בהם אתה חבר, הגדרות החשבון לרבות שינוי סיסמה, כתובת דוא"ל והשבתת החשבון. ניתן להיכנס לחשבון הפייסבוק ומשם להיכנס למרכז העזרה, על מנת לקבל סיוע ומידע רב על כל הנושאים וההגדרות בפייסבוק.

המדריך לפרטיות בפייסבוק (מאתר mako):

<http://www.mako.co.il/digital-magazine/facebook/Article-be0bddea1f17721006.htm>

אני והפייסבוק: מאמרים וכתבות שונות:

<http://www.mako.co.il/digital-magazine/facebook>

תוכנות לפיקוח על גלישת ילדים

קיימות עשרות תוכנות המפקחות על גלישה ברשת. העיקרון של תוכנות אלה הוא לסנן מידע לפי מילות מפתח שנחשבות כמייצגות תכנים המזיקים לילדים (סקס, אלימות, סמים, הימורים, פורנוגרפיה, פדופיליה וכו'...) אם אתר מכיל מילות מפתח מעין אלה, הוא נחסם לגישה, או מתקבלת הודעה על כניסה לאתר כזה.

ישנן תוכנות המפקחות גם על חדרי- שיחה (CHAT ROOMS) או כל תקשורת אחרת ברשת. כל התוכנות הללו מהוות פתרון בטיחותי חלקי, אך מומלץ להשתמש בהן.

- תוכנה מאתר <http://www.puresight.com> - ניתן להוריד גרסת ניסיון חינמית ל-30 יום. תוכנה קלה, יעילה ופשוטה לשימוש להגנת הילדים ברשת האינטרנט. למידע נוסף ורכישה ניתן להיכנס גם לאתר

<http://www.bug.co.il/prodxt.asp?id=8786&perur=2&t=41&c=602>

- תוכנה מאתר: <http://www.paralert.co.il> . הורדת גרסת ניסיון ל-30 יום. תוכנה קלה להפעלה.

- Refog Keylogger - שומרת את כל הפעולות שנעשו במחשב לרבות צילום מסך המחשב, שמירת כל ההקלדות שבוצעו במקלדת כולל בצ'טים ותוכנות למסרים מידיים, שמירת אתרי אינטרנט והצגתם ועוד. ניתן לרכישה והורדה באתר:

<http://www.refog.com>

- תוכנת מעקב אחרי פעילות הילד במחשב : The Best Keylogger
http://download.cnet.com/The-Best-Keylogger/3000-27064_4-10882292.html?tag=mncol;pop ניתן להוריד לשבוע ניסיון חינם ולאחר מכן, במידה ומעוניינים ניתן לרכוש את התוכנה.

- ישנן תוכנות רבות נוספות הפועלות כסינון ובקרת הורים בעברית – לעיין בלינקים הנוספים ובלינק: <http://www.safe.org.il/programs/programs.html>

- תוכנת LamBigBrother - מסוגלת לעקוב אחר גלישה לאתרים, צ'טים, ICQ וכל צורת תקשורת אחרת שתבחרו. <http://www.iambigbrother.com/features.htm>

- תוכנת Net Nanny – עושה סינון של אתרים ברשת ומאפשרת להורים להוסיף לסינון מילים שהם בוחרים בעצמם. <http://www.netnanny.com>

- תוכנת R.A.T להגנה לפי התאמת הורים. http://ipw.internet.com/protection/filtering_monitoring/973190787.html

- רשימת תוכנות מומלצות - <http://kids.getnetwise.org/tools>

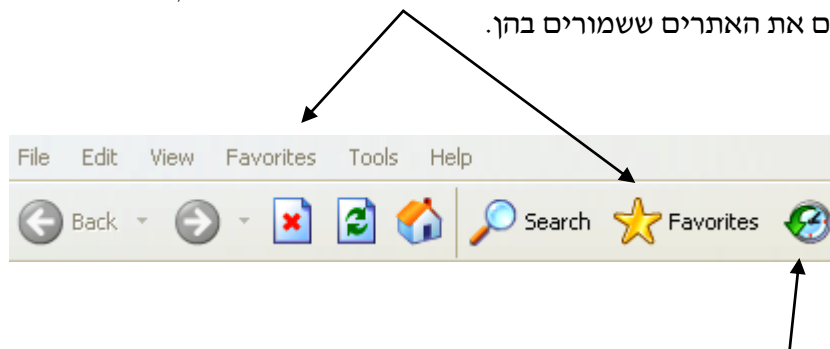
אתרי אינטרנט :

- אתר משטרת ישראל – עבירות מחשב:
<http://www.police.gov.il/mehozot/agafAHM/hativatHakirof/Pages/noar.aspx#7>
- אתר עמותת אשנ"ב <http://eshnav.org.il> – מומלץ !!!
- משחק חווייתי חדש לילדים בעברית ללימוד עקרונות גלישה בטוחה ברשת :
www.microsoft.com/israel/mscorp/citizenship/childsafety/default.aspx
- אתר <http://www.safe.org.il>
- תוכנות סינון ובקרת הורים – מומלץ!!! -
<http://www.safe.org.il/programs/programs.html>
- יותר חכמים מהאינטרנט – המון מידע להורים, משחקי רשת ללימוד גלישה בטוחה לילדים
עפ"י חלוקת גילאי הילדים – מומלץ מאוד - [/http://www.safe.org.il/content/view/84/2](http://www.safe.org.il/content/view/84/2)
- <http://www.safe.org.il/content/view/1/1>

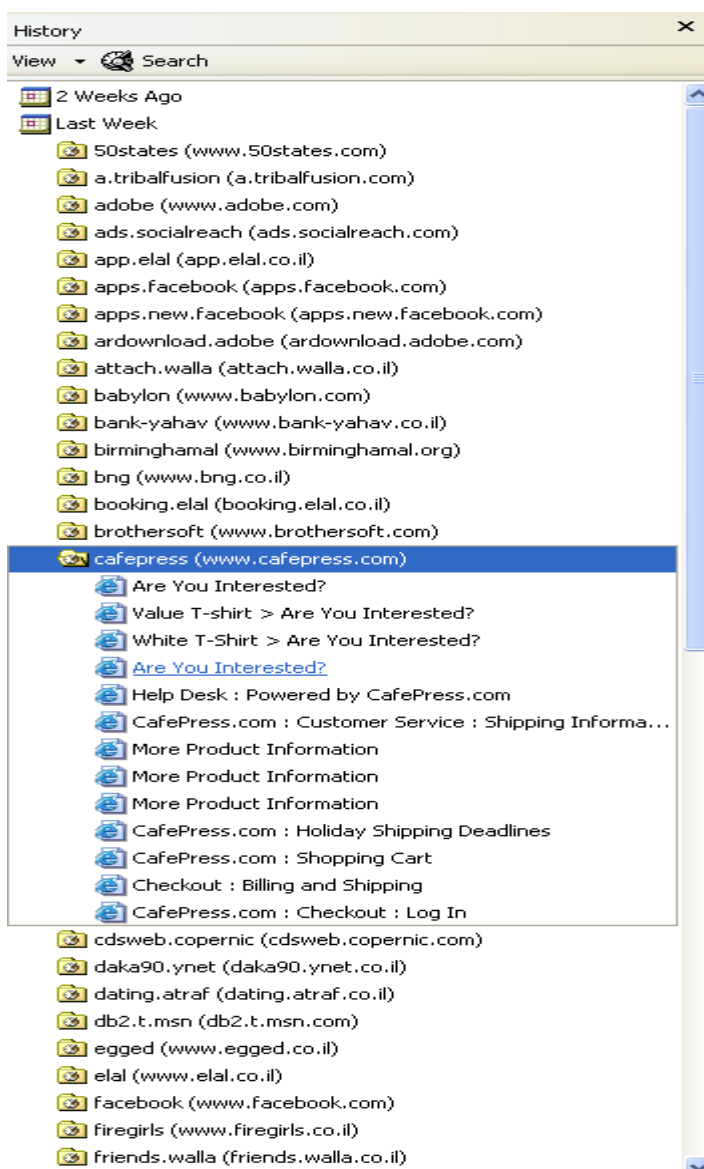

מדריך הורים לבטיחות ילדים ברשת - נוסף

בדיקת מועדפים: כניסה לדפדפן האינטרנט, לחיצה על מועדפים (Favorites), בחלון שנפתח ניתן לראות את האתרי האינטרנט שנשמרו והוגדרו כמועדפים, יש לשם לב לתיקיות שונות ברשימה ולבדוק גם את האתרים ששמורים בהן.

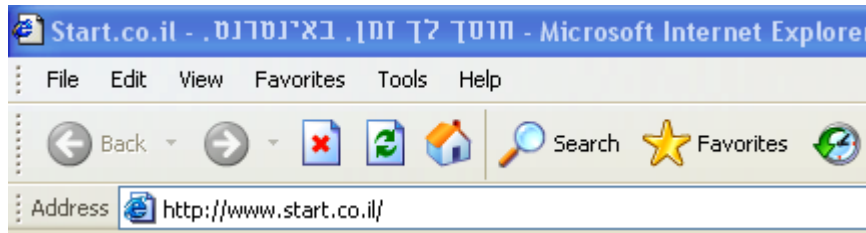
בדיקת היסטוריית גלישה: כניסה לדפדפן האינטרנט, לחיצה על היסטוריה (History), בחלון שנפתח ניתן לראות את כל האתרים אליהם בוצעה גלישה בחלוקה לפי זמנים, (ימים, שבועות). במידה וחיבור האינטרנט מקושר ניתן להיכנס לאתרים המופיעים ברשימה על לחיצה על כל אתר. לפעמים יופיע שם אתר הראשי ולחיצה עליו תפתח רשימת אתרי משנה (דפי אינטרנט משניים) תוך האתר. לדוגמא:

בדיקת קבצי קוקיז (cookies): כניסה למחשב שלי, כונן C (בדרך כלל, או לכונן הראשי בו מותקנת מערכת ההפעלה והדפדפן), תיקיית Documents and Settings, תיקיית Administrator, וכניסה לתיקיית Cookies. לבחור בתצוגה (View) תצוגה כפרטים (Details). ברשימה ניתן לראות, משמאל לימין, שם משתמש במחשב, סימון @, שם האתר או השירות יופיע עם או בלי קידומת www או סיומת כגון co.il כקובץ txt (טקסט), גודל הקובץ, סוג הקובץ, תאריך ושעה. לדוגמא אתר www.start.co.il בתאריך 07.12.2008 שעה 10:18 יופיע כך:

administrator@start.co[2].txt   1kb   text document   07/12/2008 10:18

שעה   תאריך   סוג המסמך   גודל   שם האתר ללא www בהתחלה וללא סיומת il.
כדי לבדוק את תוכן האתר ניתן להעתיק את שם האתר ולהדביקו בדפדפן האינטרנט. לדוגמא:

בדיקת קבצים זמניים: כניסה למחשב שלי, כונן C (בדרך כלל, או לכונן הראשי בו מותקנת מערכת ההפעלה והדפדפן), תיקיית Documents and Settings, תיקיית Administrator, Local Settings, תיקיית Temporary Internet Files. בתיקייה זו יופיעו קבצים מסוגים שונים לרבות אתרי אינטרנט, תמונות, קובצי טקסט, קבצי מערכת והפעלה ועוד קבצים רבים ושונים. הקבצים יופיעו או כקבוצה אחת גדולה או מחולקים לתיקיות שונות (ראה מצגת). יש להציג את הקבצים בתצוגת "תמונות גדולות", או Thumbnails.

הערה: יתכן ותיקיית Local Settings מוסתרת במחשב ולכן יש לבצע פעולת הצגת תיקיות מוסתרות לפני תחילת החיפוש: המחשב שלי, כלים (Tools), אפשרויות תיקיה (Folder Options), לשונית תצוגה (View), לסמן את השורה "הצג קבצים ותיקיות מוסתרים" (Show hidden files and folders) ואישור.

בדיקת המסמכים האחרונים שלי: התחל (Start), המסמכים האחרונים שלי My recent Documents

תיקיית Recent: כניסה למחשב שלי, כונן C (בדרך כלל, או לכונן הראשי בו מותקנת מערכת ההפעלה והדפדפן), תיקיית Documents and Settings, תיקיית Administrator: בדוגמא, תיקיית Recent. ניתן גם לרשום בחיפוש תיקיות במחשב את המילה Recent ולהיכנס לתוצאות החיפוש. יש להציג כסמלים גדולים (תמונות).

קריאת היסטוריית שיחות מתוכנת מסינג'ר : לתוכנה זו גרסאות רבות ושונות וכך גם אופן השמירה של היסטוריית. במידה ושמורה סיסמת הכניסה יש להיכנס למסינג'ר בשם המשתמש לקבל את רשימת אנשי הקשר ולקרוא היסטוריית הודעות ממשק תוכנה.

במידה ואין סיסמת כניסה שמורה, הדרך הקלה והנוחה ביותר הינה שימוש באחת מתוכנות המעקב, כפי שהוזכרו ורשומות בדף הסבר להורים. כעיקרון יש לאתר באמצעות תוכנת החיפוש קבצים בסימות XML*. בנוסף ניתן בקלות לאתר תיקייה בשם " הקבצים שלי שהתקבלו " בה שמורות תכתובות בין המשתמש למשתמשים אחרים, בתנאי שהמשתמש סימן את אופציית שמירת ההיסטוריה בשיחותיו. בנוסף בתיקייה זו משמשת כברירת מחדל לשמירה של כל הקבצים שמשתמשים מעבירים ביניהם במהלך שימוש בתוכנת המסינג'ר. מיקום התיקייה הינו בדרך כלל בנתיב הבאה: מחשב שלי, כונן C (בדרך כלל, או לכונן הראשי בו מותקנת מערכת ההפעלה), תיקיית Documents and Settings, תיקיית שם המשתמש במחשב, My Documents, הקבצים שלי שהתקבלו. כאמור בתיקייה זו שמורות גם היסטוריית השיחות (במידה ואושרה שמירתן). כדי לצפות בשיחות יש להיכנס לתיקיית עם שם המשתמש בתוכנת המסינג'ר ומשם לתיקיית History ולפתוח את הקבצים השונים. כאשר כל קובץ היינו שיחה בין המשתמש לאחד מאנשי הקשר.

קריאת היסטוריית הודעות מתוכנת ICQ : כמו לתוכנת המסינג'ר, גם לתוכנה זו גרסאות רבות, הנפוצה הינה גרסה 6.5 שנקראת גם "וואלה ICQ". הכרת הגרסאות הינה הכרחית לאיתור וקריאת היסטוריית ההודעות השמורות בתוכנה. שוב, כמו שכבר הוזכר, הדרך הקלה ביותר לאיתור וקריאת היסטוריית ההודעות היא ע"י כניסה לממשק התוכנה באמצעות שם משתמש (מספר ICQ), וסיסמא, במידה וזו שמורה במחשב. בכניסה לתוכנה תוצג רשימת אנשי קשר מוגדרים, איתם היה המשתמש בקשר. קליק ימני בעכבר על איש קשר יפתח חלונית עם אפשרויות, יש לסמן -הצג היסטוריה, לקריאת כל ההודעות השמורות במחשב עם איש קשר זה.

גם כאן, במידה ואין ברשותכם את הסיסמה לשם משתמש, לא ניתן להיכנס לממשק התוכנה ולקרוא את ההודעות השמורות במחשב. הדרך הקלה והנוחה ביותר הינה שימוש באחת מתוכנות המעקב, כפי שהוזכרו ורשומות בדף הסבר להורים.

יש אפשרות לנסות ולאתר באופן עצמאי את הקבצים בהם שמורות השיחות. גם כן, כמו במסינג'ר, מדובר במספר פעולות, אך מאחר וההבדלים גדולים בין גרסאות התוכנה השונות אין זה רלוונטי לפרט כאן את סדר הפעולות. במידה ועולה הצורך לבצע זאת ניתן לפנות אלי במייל או טלפונית ואשמח לסייע ולענות לכל שאלה.

גלעד האן

חוקר עבירות ופשעי מחשב

פלא: 7609900 – 050

Email: cctip@walla.com

Facebook: gilad han